

Sagaði slammslanguna á Fossdalsbakka í átta pettir

Eg gjörði það av fríum vilja

Í myrkrinum klokkan ellivu mikukvöldið tann 15. júlí 1987 fóru nakrar konur í Aðuvík út á Fossdalsbakka, har septíktanga-evja og annað verður koyrt útá gjøgnum eina slamm-slangu; slangan var komin at liggja har einar fyra dagar frammanundan. Við sær høvdu konurnar eina sag, og komnar út á Fossdalsbakka sagaðu tær hol á slamm-slanguna í sjey stöðum.

Eingin ákæra fyri hververk

»Tað var eg, sum sagaði, og tað gjörði eg við beráddum huga, men eg nokti meg seka í at hava gjørt hververk, og eg nokti fyri at gjalda endurgjald«, segði tann tá 44 ára gamla Katrina Hansen í Aðuvík við lögregluna dagin eftir.

Hon vildi ikki upplýsa, hvørjar hinar fóru, men segði, at tær fóru púra

samdar um at gera tað. Málið var sent til fútan, men 14. desember skrivar fútin til Katrinu Hansen, at ákæra fór ikki at verða reist ímóti henni fyri hververk.

Katrina Hansen endaði kortini í rættinum, tí eigin av slangunum - Eysturoyar Kloakksúgving við Hjalti Tausen - vildi hava 13.000 krónur í endurgjaldi, av hesum 3000 krónur í arbeiðskyn. Hesum fekk hann viðhald í í Føroya Rætti.

Beiggin doyði

Fyriradagin var málið fyri í Landsrættinum. Katrina Hansen stóð við sítt, og varð spurð, hví hon hevði borið seg soleiðis at. Katrina Hansen greiddi frá, at óhumska var bæði fram við landi og uppi á turrum til stóran ampa fyri fólkið í bygdini: tortur og land, hýtur, slógv, bind og

annað í einum vellingi, sum børnini koma í samband við, tá tey spæla; sum vera man var óhumskan eisini atvold til nógv kegl.

Katrina Hansen upplýsti eisini, at beiggi hennara doyði á Ríkissjúkrahúsini í 1989 eftir at hava verið sjúkur í tarm-unum í eitt ár; skrásetta deyðorsøkini var hjartafald undir skurðviðgerð, men lækarnir høvdu váttat, at hann hevði eina bakteriu í blá-görnini.

Ovboðið!

»Hetta kvöldið høvdu teir staðið og vaskað tveir kloakkbilar, og tá var ovboðið. Vit fóru fleiri heim og tosaðu um, hvat var til ráða at taka«, greiddi hon frá. Verji hennara Hans Trygvi Henriksen vildi vita, um hon ikki var greidd yvir, at hon harvið kundu fáa eina sak oman yvir seg.

»Jú, tað var tað, og var

úti uppá. Vit vildu hava myndugleikarnar at síggja, at okkurt mátti gerast«, segði Katrina Hansen, ið legði aftrat, at endamálið eisini var at fáa fram, hvør átti slanguna og varðaði av hesum; hon segði, at tað vardi tey allarminst, at nakar privatúr átti hana.

Lögreglan gongur ikki sneisaerindi

»Ferð eftir ferð fóru vit hjá myndugleikunum, men tað gjörði tað sama. Heilsufrøðiliga Starvsstovan segði, at slíkt tók eitt ár at kanna, og sýslumaðurin, sum eisini er formaður í heilsunevndini, segði, at lögreglan gekk ikki sneisaerindi fyri borgararnar«, greiddi umhvørvis-aktivisturin úr Aðuvík rættinum frá.

Hon visti á, at skrivligt loyvi var ongantíð givið til at veita evjuna út á staðnum. Hesum váttaði Hjaltur Tausen, ið stendur fyri kloakksúgvingini. Men hann segði, at undan-gongumaður hansara hevði brúkt staðið í 12 ár, og hann hevði hildið fram, sum hann.

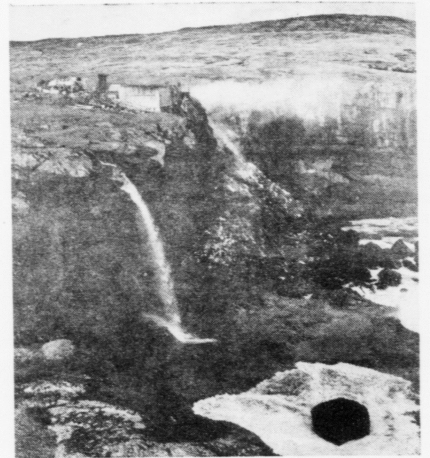
Burtursæð frá bindunum, so helt hann, at talan var um erkvisni: tað, sum varð koyrt burtur, blandar seg skjótt upp og sæst ikki aftur. Tað var einans frá Katrinu Hansen og hennara húski, at hon hevði hoyrt nakran gramt seg um køstin.

Serligar umstøður

Hans Trygvi Henriksen kravdi, at Katrina Hansen var fríðmødd orsakað av teimu serligu umstøðunum, sum høvdu ført til atgerðina: hon var gjörd í eini roynd at verja seg. Í øðrum lagi kravdi hann, at endurgjaldið var sett niður: Nes Kommuna hevði gildið fyri at leggja nýggja slanguna niður, og tað vil siga, at virksemd kundi halda fram, sum um einki var hent. Eisini hevði eiginir tveitt slangupettini burtur heldur enn avmarka missin, tí tær kundu antin seljast ella brúkast.

Teir tríggar landsrættar-

Hvat snýr tað seg um ?

Fossdalsbakki. Soleiðis eitur staðið í Aðuvík, har septíktanga-evja og annað verður koyrt omanav. Slamm-bilurin setur fast í eina 120 metra langa slangu, ið liggur av vegnum og oman á bakkan, har hon liggur nakað útav tí 30-50 metra høga bakkanum.

Hon hevur ikki altíð ligið har. Síðani síðst í sektiar-unum hevur evjan verið tømd beinleiðis av bakkanum, men umleið 10. júlí 1987 varð slangan lögð. Fáar dagar seinni varð hon skorin í átta petti.

Hvør hevur ávíst staðið av fyrstan tíð, veit eingin, men í november 1988 fekk Eysturoyar Kloakksúgving staðið ávíst frá formanninum í heilsunevndini fyri Nes Kommunu.

Í einum skrivi dagfest 20. maí 1988 til kærarar úr Aðuvík sigur Heilsufrøðiliga Starvsstovan, at hóast eingin umsókn og einki loyvi finst; tað hevur kortini verið brúkt, og tí má roknað við, at heilsu-myndugleikarnir hava góðkent tað óbeinleiðis.

Hinvegin er eingin ivi um, skrivar starvsstovan, at útleiðingin ikki er í tráð við almennu heilsusamtýktina frá 1969, ið beinleiðis bannar at koyra slíkt á køstin, í á, læk ella gravir og rennur, men skal gravast niður ella koyrast á sjögvin á einum stað, sum heilsunevndin hevur góðkent.

Staðið var ikki góðkent, og túsíll kravdi Heilsufrøðiliga Starvsstovan, at útleiðingin av Fossdalsbakka skuldi stöðga í seinasta lagi 3. júní í 1988. Árið eftir varð staðið góðkent av lokalu myndugleikunum við teirri treyt, at einans septíktanga-evja og einki anna úr Nes og Runavíkar kommunum skuldi koyrast har.

Aðuvíkingar hava aftur kært fyri í ár. Lokalu myndugleikarnir hava svarað, at eingin onnur loysn er í lotuni, og Heilsufrøðiliga Starvsstovan hevur síðani fingið málið til avgerðar.

Eingin avgerð er tikin enn. Starvsstovan hevur gjørt landsstýrið vart við hendan landsumfatandi trupulleikan. Heilsufrøðiliga Starvsstovan hevur síðani biðið eitt veirfrøðingafelag, hvussu trupulleikin kann loysast, soleiðis at kloak-evjan ikki verður koyrd á sjógvin.

Úrslitið av hesum kanningum skal fyriliggja í hesum mánaðinum, og tá fer Heilsufrøðiliga Starvsstovan at svara kærarunum í Aðuvík.

ówh

dómararnir góvu kortini Páll Nielsen, advokati, og Hjalti Tausen viðhald: atgerðin er framd við beráddum huga, og eiginir hevur havt ein fjárgjarliga miss av hesum, og túsíll noyðist Katrina Hansen at endurgjalda.

Skilja teg væl, men...

»Vi har stor forståelse for Deres holdning og handling, fru Hansen«, segði Jens Lunøe, rættarformaður meira enn eina ferð, men Landsrætturin kundi ikki døma eftir síni persónligu áskoðan, men bara eftir galdandi lögum og

reglur, og tann skipanin má verjast fyrst.

»Tað er nú eina ferð so, at fyrimunir og vansar í einumsamfelag eru skiftir misjavn millum fólk, men tað gongur ikki, at hvør tekur seg sjálfan til rættis«, segði rættarformaðurin.

Hann segði, at skuldi talan vera um verju, so kundi tað bara vera ímóti handlingum, sum í sjálvum sær fóru ólógligar, og tað var ikki skjalprógvavir fyri rættin, at køstin var ólógligur.

ówh